

RUIMTE VOOR ELKAAR

in Drenthe

Verkiezings-
programma
2023-2027

Christen Unie

Ruimte voor elkaar

Verkiezingsprogramma 2023-2027

ChristenUnie Drenthe

Vastgesteld tijdens de Unievergadering
op 25 januari 2023

Omslagfoto:

Jedi Noordegraaf

Foto's binnenwerk:

Marcel de Jong

Fotobank ChristenUnie

Beeldbank Marketing Drenthe

Public Domain via Unsplash & Pexels

RUIMTE VOOR ELKAAR

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2023–2027

Leeswijzer

Een verkiezingsprogramma is vaak een lijvig document over allerlei thema's en onderwerpen. In dit programma hebben we ons beperkt tot de hoofdlijnen, door niet op elk onderwerp een uitgebreide omschrijving te geven maar ons meteen te richten tot de kern.

Tegelijk hebben we de onderwerpen in drie grote thema's samengebracht. Er komen veel uitdagingen op het provinciale bestuur af die we vanuit een overkoepelende visie benaderen. Zo weet u vanuit welke visie de ChristenUnie Drenthe naar vraagstukken kijkt, óók als zich nieuwe vraagstukken voordoen.

Inhoudsopgave

Brief van Bernadette	6
Ruimte voor de samenleving	8
Vrijwilligers & mantelzorgers	9
Waardig ouder worden	9
Jongeren aan zet	10
Goede en bereikbare zorg	10
Sport voor iedereen	10
Cultuur voor iedereen	11
Veiligheid	12
Provinciale overheid	13
Richting geven en ruimte bieden	13
Ruimte voor de schepping	14
Natuur-inclusieve samenleving	15
Natuurontwikkeling	15
Biodiversiteit	16
Flora- en faunabeheer	16
Klimaatverandering & water	17
Hoger waterpeil	17
Bodem & ondergrond	18
Stikstof	18
Landbouw	19
Ruimte voor de toekomst	20
Energietransitie	21
Wonen	22
Economie	23
Werkgelegenheid	24
Grenzeloos	25
Onderwijs	25
Bedrijventerreinen & binnensteden	26
Recreatie & toerisme	26
Mobiliteit	27
Financiën	29

Beste kiezer

Hierbij bieden wij u het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie Drenthe aan. Een programma waarin u onze idealen voor Drenthe kunt lezen en waarmee onze inzet voor de komende vier jaar duidelijk maken.

‘Ruimte voor elkaar’ gaat over oog hebben voor de ander en onze omgeving. Het komt er nú op aan rechtvaardige keuzes te maken in het belang van ons allemaal. Ieder mens heeft ruimte nodig. Ruimte om samen te leven, te geloven en te spreken. Die ruimte staat in Drenthe onder druk. Natuur, water, wonen en landbouw strijden om voorrang.

Niet alleen de fysieke ruimte staat onder druk. In deze tijd vol meningen en tegenstellingen geven we ook elkaar weinig ruimte. Groepen mensen en verschillende belangen staan lijnrecht tegenover elkaar. Kloven worden breder:

tussen arm en rijk, tussen de stad en het platteland. We vinden het moeilijk om naar elkaar te luisteren en er is steeds minder ruimte voor verschil, om te kunnen leven en geloven vanuit je diepste overtuiging. We vertrouwen de overheid en elkaar niet meer.

Hoe kunnen we elkaar vasthouden? De overheid moet weer hoop en perspectief bieden. Niet het recht van de sterkste geldt, maar we beschermen wat kwetsbaar is. Wij gaan voor een overheid die vertrouwen geeft aan de samenleving. En voor een samenleving van mensen die verbinding zoeken met hun naasten, elkaar letterlijk en figuurlijk ruimte geven en zich inzetten voor onze provincie.

Dat is waar wij ons als ChristenUnie Drenthe voor ingezet hebben en blijven inzetten, in Provinciale en Gedeputeerde Staten. Maar dat kunnen we niet alleen. Gelukkig mogen we onze hemelse Vader om kracht en wijsheid vragen. En weten we dat veel mensen met ons meebidden.

En we hebben uw stem nodig. Ik hoop dat u gebruik maakt van uw stemrecht en ook de mensen in uw omgeving wilt motiveren om te gaan stemmen. Want alleen als we allemaal onze stem laten horen, is er ruimte voor elkaar!

Mag ik om uw vertrouwen en uw gebed vragen voor deze verkiezingen?

Bernadette van den Berg

Bernadette van den Berg

lijsttrekker ChristenUnie Drenthe

A young boy with blonde hair, wearing a green t-shirt and blue jeans, is riding a pink and yellow bicycle on a paved path. He is smiling and looking towards the camera. In the background, a woman with short grey hair, wearing a white cardigan over a black top, is walking. To her left, another child is partially visible, standing near some bushes. The path is lined with greenery and flowers. A large blue circle with white text is overlaid on the right side of the image.

**RUIMTE
VOOR DE
SAMENLEVING**

De ChristenUnie staat voor een samenleving waarin we omzien naar elkaar en iedereen kan meedoen. We willen dat iedereen tot bloei kan komen. We staan voor een samenleving waarin naastenliefde zichtbaar is, door naast elkaar te staan, elkaar te helpen, en ruimte te geven aan de ander, ook als we zelf een beetje moeten inschikken.

De ChristenUnie wil dat de provincie zich blijft inzetten voor een inclusieve samenleving. Het maakt niet uit waar je bent geboren, of je een lichamelijke of verstandelijke beperking hebt, wat je prestaties zijn, je seksuele geaardheid, leeftijd of in welke situatie je nu zit. Ieder mens is uniek en waardevol.

Kinderen moeten gezond kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen, er moet goede en nabije zorg zijn voor iedereen, voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en ouderen moeten kunnen blijven meedoen.

- De provincie stelt elke vier jaar een **Sociale Agenda** op met als uitgangspunt dat iedereen kan meedoen in Drenthe: jong en oud, mensen met een beperking, vrijwilligers en (jonge) mantelzorgers, vluchtelingen, migranten, etc. Onderdeel is ook de **bestrijding van armoede** en het zorgen voor gelijke kansen. De rol van de provincie is aanvullend op de rol van de gemeenten en wordt met hen uitgewerkt.

- **Toegankelijkheid** (fysiek en digitaal) is voor de provincie en haar partners belangrijk. De adviesraad Toegankelijkheid wordt daarom voortgezet.

Vrijwilligers en mantelzorg

Sterke en zorgzame gemeenschappen komen niet vanzelf tot stand. Ze draaien op de inzet van mensen: ouders, familieleden, vrijwilligers, mantelzorgers. De ChristenUnie ziet de positieve impact op de samenleving van mensen die zich vanuit hun hart inzetten voor een ander en kiest daarom voor een overheid die de veerkracht van mensen en hun netwerken erkent en versterkt. Op initiatief van de ChristenUnie wordt nu elk jaar 'Het compliment van Drenthe' uitgereikt aan een vrijwilligersorganisatie. Wij willen dat het werk van vrijwilligers en mantelzorgers verder wordt ondersteund.

- De provincie ondersteunt **vrijwilligers- en mantelzorgorganisaties**, bijvoorbeeld door een provinciale vrijwilligers-vacaturebank en het schrappen van hinderlijke regels.
- Projecten die vrijwilligerswerk en mantelzorg bevorderen krijgen **financiële ondersteuning** van de provincie. Ook in ruimtelijk beleid wordt ruimhartig omgegaan met initiatieven die worden genomen om mantelzorgers te ontlasten (bijvoorbeeld. ten behoeve van respijtzorg).

Waardig ouder worden

De ChristenUnie wil meer aandacht en steun voor ouderen in onze samenleving. Juist wanneer zij door klachten minder mobiel worden, kan de

eenzaamheid toenemen. Dat moeten we voorkomen.

- De provincie zet samen met gemeenten in op samenhang en **solidariteit tussen generaties**. Zo werken we aan de waardering van het leven in ouderdom.
- We stimuleren initiatieven waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten en bijvoorbeeld samen kunnen eten.
- De provincie stimuleert gemeenten om **eenzaamheid** onder ouderen te voorkomen.
- We willen ook in ons ruimtelijk beleid contact tussen generaties stimuleren, bijvoorbeeld door woningbouw voor ouderen niet afgezonderd maar midden in de samenleving te stimuleren.
- Ouderen moeten kunnen blijven wonen in hun eigen woonplaats, zodat hun (soms kleine en kwetsbare) sociale netwerk intact blijft.

Jongeren aan zet

Veel beleid dat gemaakt wordt heeft effect op toekomstige generaties. Daarom vinden we het belangrijk dat jongeren kunnen meepraten over het

provinciale beleid. Ook moeten we de effecten van ons beleid op jongere generaties beter meewegen in onze besluiten.

- De **Jongerenadviesraad (JAR)** Drenthe wordt beter en zichtbaarder betrokken bij het beleid van de provincie. We ondersteunen de JAR om zich te blijven ontwikkelen.
- Plannen van de provincie moeten rekening houden met de gevolgen voor verschillende generaties (**generatietoets**).

Goede en bereikbare zorg

De ChristenUnie vindt dat de provincie zich moet inzetten voor een dekkende zorginfrastructuur voor haar inwoners. Goede en bereikbare zorg is voor alle inwoners belangrijk. Daarvoor werken we samen met andere provincies en gemeenten, zorgorganisaties en -verzekeraars.

- De provincie ondersteunt platforms waar kennis en kunde gedeeld wordt, ook voor mantelzorgers en patiëntenparticipatie, zoals Zorgbelang Drenthe.
- We gaan door met de **Drentse Gezondheidstafel** waar partijen samenkomen om samen te zorgen voor goede zorg.

Sport voor iedereen

Sport brengt mensen in beweging. Het brengt mensen samen en leert je respectvol met elkaar om te gaan. Het draagt bij aan een gezonde leefstijl en

een vitale samenleving. Sport moet ruimte bieden aan iedereen: voor mensen met een laag of hoog inkomen, jong en oud, mensen met of zonder een beperking. Steeds vaker wordt er ook gesport in de publieke ruimte (denk aan hardlopen, mountainbiken, wandelen, etc.). Het ruimtelijk beleid van de provincie moet een gezonde leefstijl stimuleren.

Bij sporten en bewegen staat plezier voorop. De focus van de provincie hoort daarom wat de ChristenUnie betreft bij de breedtesport te liggen. De provincie dient terughoudend te zijn bij het faciliteren van topsport en grootschalige sportevenementen, zeker wanneer daar veel geld in omgaat. Daarbij maken we onderscheid tussen de kosten die evengoed met privaat geld kunnen worden bekostigd en niet-economische kosten. Denk hierbij aan kosten die gemaakt worden om de veiligheid van de omgeving en bezoekers te kunnen garanderen.

- De provincie stimuleert een **gezonde leefstijl**, bijvoorbeeld via het netwerk 'Drenthe beweegt' en via 'SportDrenthe'.
- We stimuleren gemeenten om zich (samen) actief in te zetten voor breedtesport en voor sporten in de publieke ruimte.
- Een gezonde en sportieve leefstijl gaat niet samen met roken en alcohol. In sportkantines moet een gezonde leefstijl worden gestimuleerd.
- Bovenregionale sportvoorzieningen kunnen zo nodig een laatste steuntje in de rug krijgen van de provincie.

Cultuur voor iedereen

Kunst en cultuur is voor en van iedereen. Wij vinden het belangrijk dat er een toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, in het bijzonder voor jongeren. Door beoefening van amateurkunsten ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten. Cultuureducatie en muziekonderwijs zijn belangrijke onderdelen van hun vorming en verdienen ondersteuning van de provincie. Creatieve broedplaatsen en culturele podia worden gestimuleerd om nieuw talent én kunstenaars die zich verder ontwikkelen een podium te geven.

Cultuur is ook de drager van onze identiteit: als oerprovincie hebben we een rijke geschiedenis, de Drentse streektaal, de boermarken, maar ook de monumentale (kerk)gebouwen en het landschap zijn beeldbepalend. Onze geschiedenis verdient bescherming.

We zijn trots op het Drents Museum dat met (inter)nationale tentoonstellingen bijzonder waardevol is voor het culturele klimaat. Ook het Hunebedcentrum, het Herinneringscentrum Kamp Westerbork en de Koloniën van Weldadigheid

vertellen de bijzondere verhalen over het verleden van Drenthe. De ChristenUnie vindt dat deze musea van provinciaal belang structurele ondersteuning moeten blijven ontvangen. Ook kleinere musea worden ondersteund bij educatieve projecten.

Bibliotheken zijn belangrijk om de geletterdheid te bevorderen en een gemeenschap leefbaar te houden. Want in bibliotheken kan veel meer dan alleen maar lezen: het zijn culturele ontmoetingsplekken. Dat kan ook in een multifunctioneel gebouw of een buurthuis zijn. De ChristenUnie wil dat de provincie plannen van gemeenten ondersteunt om deze voorzieningen in dorpen en kernen te behouden en verder te ontwikkelen.

- De provincie stimuleert en subsidieert de bescherming, restauratie en/of herbestemming van **monumentale gebouwen**.
- De provincie biedt gemeenten ondersteuning bij cultuureducatie en -participatie, muziekonderwijs en bij de uitvoering van hun erfgoedtaken.
- Er komt een **erfgoedmonitor**, waarin wordt bijgehouden wat de staat en bestemming is van erfgoed.
- Samen met gemeenten, het Drents Landschap, en de **Stichting Oude Drentse Kerken** blijft de provincie werken aan de toekomst van kerkelijk erfgoed.
- **Bibliotheken** moeten bereikbaar blijven voor alle inwoners.

Veiligheid

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving, want iedereen moet veilig kunnen leven in Drenthe. Criminelen gaan vaak geraffineerd te werk en (vaak kwetsbare) mensen lopen het risico in de kluwen van de georganiseerde misdaad verstrikt te raken. De toenemende druk op de bestaanszekerheid van mensen vergroot dit risico. De bestrijding van (drugs)criminaliteit vraagt om een hoge prioriteit en samenwerking van de provincie met gemeenten en het RIEC (Regionale Informatie en Expertise Centrum). Om ondermijnende criminaliteit te bestrijden en te voorkomen, moeten meer organisaties en inwoners bewust gemaakt worden van de invloed, gevaren en sluwe methoden van deze criminelen.

- Er komt een bewustwordingscampagne tegen **ondermijnende criminaliteit**, zoals mensenhandel (waaronder ook seksuele -, arbeids- en criminele uitbuiting).
- Voor een veilig buitengebied is voldoende toezicht noodzakelijk en werken overheden, organisaties en bewoners samen om criminele activiteiten te signaleren, te bestrijden en te voorkomen.
- De kosten voor het opruimen van gedumpt **drugsafval** worden voor 100% vergoed door de overheid maar (indien mogelijk) verhaald op de vervuiler/dumper.
- De provincie blijft samenwerken met het RIEC.

Provinciale overheid

De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is volgens de ChristenUnie wel door God gegeven om recht te doen, en de vrijheid en vrede te beschermen. Zij waakt over de ordening van de samenleving en het gemeenschappelijk belang. De overheid neemt daarbij de verantwoordelijkheid van andere maatschappelijke verbanden niet over, maar beschermt hun ruimte, zodat zij hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. We staan voor een daadkrachtige overheid die mensen stimuleert naar hun naasten om te zien en zorg te dragen voor Gods schepping.

Overheidstaken kunnen het beste zo dicht mogelijk bij de mensen worden uitgevoerd. De beslissing wordt bij voorkeur genomen op de plaats waar die ook effect heeft. In veel gevallen zal dat de gemeente zijn. Provincies hebben een grote rol wanneer er (boven)regionale of sectoroverstijgende

zaken spelen. Maar ook wanneer gemeenten moeite hebben om taken uit te voeren, bijvoorbeeld als het gaat om de energie-infrastructuur. De afgelopen jaren hebben we ook laten zien dat de Sociale Agenda van de provincie ondersteunend is aan gemeentelijk sociaal beleid.

Richting geven en ruimte bieden

De overheid heeft een dienstbare rol, die twee kanten heeft: ze moet richting geven en ruimte bieden. Door toekomstbeelden te schetsen en doelstellingen te formuleren, kan de overheid richting geven. Vervolgens moeten we ook ruimte bieden aan de samenleving om hierin samen op te trekken. Niet door op detailniveau regels te maken, maar door iedereen (overheid, markt en samenleving) te stimuleren om zelf stappen te zetten. Daar is ook ruimte om fouten te maken en zorgt de overheid voor een vangnet, zodat niemand in een kwetsbare positie blijft.

De verhoudingen tussen de overheid en samenleving veranderen. Wanneer inwoners ruimte vragen voor eigen initiatieven en de uitvoering daarvan, moet de provincie daaraan maximaal tegemoetkomen. We moeten ook ruimte houden om te experimenteren met vormen van participatie en het Beleidskader Verbindend Besturen blijven gebruiken en herijken. Dit kader biedt een stevige basis voor meer ruimte en invloed van onze inwoners in beleids- en besluitvormingsprocessen van de provincie.

**RUIMTE
VOOR DE
SCHEPPING**

De ChristenUnie heeft hart voor de schepping. We hebben een Bijbelse opdracht om goede rentmeesters te zijn van de schepping die ons gegeven is. We zijn geen verbruikers van de schepping, maar willen haar gezond doorgeven aan volgende generaties. Daarom moeten we zoeken naar een duurzame balans tussen de draagkracht van de schepping en onze menselijke activiteiten, een balans tussen wat de aarde geeft en wij nemen.

Dit vraagt dat we de aarde niet uitputten of overbelasten, ook niet in onze eigen provincie. Daarom moeten we als goede rentmeesters de natuur herstellen. Nieuwe ontwikkelingen moeten duurzaam zijn en de draagkracht van de schepping niet overschrijden. Zo moeten we de verdere opwarming van de aarde voorkomen. En we zullen ons moeten aanpassen aan het veranderende klimaat.

De ChristenUnie wil zo snel mogelijk stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen, zodat we de uitstoot van CO₂, stikstof en fijnstof drastisch verminderen. We moeten ons afval verminderen en zoveel mogelijk afval hergebruiken als grondstof (circulaire economie). Ons energieverbruik moeten we verminderen en wat we wel nodig hebben opwekken uit duurzame bronnen (onder andere zonne- en windenergie). Ook als consumenten kunnen we bijdragen aan een duurzame

samenleving. Door bijvoorbeeld een eerlijke prijs te betalen voor wat we gebruiken.

Natuur-inclusieve samenleving

In Drenthe is de natuur geen sluitstuk, maar juist het hart van onze provincie. Om de natuur goed te onderhouden moet de provincie intensief samenwerken met terreinbeherende organisaties (TBO's), boeren, inwoners en andere overheden. Daarvoor zijn duidelijke doelen, provinciale ruimtelijke sturing, maar ook passende (structurele) vergoedingen belangrijk.

- De ChristenUnie wil meer samenhang tussen natuur- en klimaatbeleid: **klimaatadaptatie** krijgt meer prioriteit in het natuurbeleid.
- Samen met boeren en andere organisaties werken we aan de bescherming van **weide- en akkervogels**.
- De provincie stimuleert streekfondsen: agrarisch natuurbeheer is niet alleen van boeren, maar vraagt ook (financiële) betrokkenheid van burgers en bedrijven.
- We stimuleren het oprichten van regionale **voedselmarkten** (met gebiedscoöperaties) die het voedsel rechtstreeks van boeren naar burgers brengt.

Natuurontwikkeling

Provincies zijn verantwoordelijk voor het natuurbeleid en geven hier invulling aan met een gebiedsgerichte aanpak. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), met daarin de Natura-2000 gebieden, is een samenhangend netwerk van natuurgebieden. De

ChristenUnie wil meer prioriteit geven aan de ontwikkeling van het NNN, zodat we de doelstellingen van robuuste natuur in 2027 halen.

Met de Drentse Bomen- en Bossenstrategie wordt de kwaliteit van de bestaande bossen verbeterd. Daarin zit ook de ambitie om in 2030 het bos met 3.700 hectare uit te breiden (dat is een groei van 10% en beslaat ongeveer 7.400 voetbalvelden). Gezonde en vitale bossen zijn nodig voor de biodiversiteit. Daarom wil de ChristenUnie dat we deze ambitie voortvarend oppakken.

Hout is een klimaat-neutrale bouwstof, die in de toenemende vraag naar andere grondstoffen kan voorzien. De mogelijkheden voor meer productiebossen willen we onderzoeken, zodat we bouwen met hout kunnen stimuleren.

Biodiversiteit

Overall om ons heen zien we dat milieuvervuiling de natuur aantast en dat de biodiversiteit (soortenrijkdom) onder druk staat. Vooral bijen en andere insecten zijn in aantallen sterk achteruit gegaan, terwijl die van levensbelang zijn voor de bestuiving van gewassen. De afname van de biodiversiteit moeten we stoppen.

- De provincie moet prioriteit geven aan het **Deltaplan Biodiversiteit**, waarin natuur- en landbouworganisaties samenwerken om de achteruitgang van het aantal insecten tegen te gaan.

Flora- en faunabeheer

Beheer van flora en fauna is nodig om ervoor te zorgen dat de populatie past bij het natuurgebied. Om schade te voorkomen is vroegtijdig beheer noodzakelijk. Binnen het pakket van maatregelen speelt ook de jacht een rol, waarbij minder ingrijpende maatregelen altijd de voorkeur hebben. De discussie over de beste vorm van beheer moet starten bij de draagkracht van een gebied. Daarbij moeten we ook bepalen hoeveel schade en natuurlijke sterfte (bijvoorbeeld door voedseltekorten) we accepteren.

De wolf is na lange tijd weer terug in Drenthe, maar de provincie ziet er inmiddels wel heel anders uit. Ook zijn we niet meer gewend aan leven met de wolf. Daar begint volgens ons de inzet van de provincie: duidelijke informatie over hoe we in Drenthe met de wolf leren omgaan. Tegelijk moet beheer mogelijk zijn, vooral op plaatsen waar andere functies worden verstoord (zoals begrazing van de heide door schapen).

Invasieve exoten komen we steeds vaker tegen. Doordat deze dieren en planten het goed kunnen vinden in onze natuur en in de steden, en er vaak geen natuurlijke vijand is, planten ze zich gemakkelijk voort. We moeten een hoge prioriteit geven aan de bestrijding hiervan, zodat we schade kunnen voorkomen.

Klimaatverandering & water

Door klimaatverandering nemen de weersextremen toe. We zien dat de natuur droger wordt, gewassen verdrogen, drinkwater schaars wordt, in stedelijke gebieden hittestress toeneemt, straten blank staan na hevige regenval, en beken en rivieren in korte tijd buiten hun oevers kunnen treden.

Ook in de ruimtelijke ordening moeten we rekening houden met deze extremen. Zo werken we samen met waterschappen en gemeenten aan het langer vasthouden van water in de provincie, zodat we dit in droge periodes kunnen gebruiken. We moeten dan ook zuinig zijn op ons water, en stimuleren inwoners en bedrijven om hun waterverbruik te beperken.

- Samen met inwoners, waterschappen en gemeenten werken we aan goede **waterberging**.
- Om de **waterkwaliteit** te verbeteren maakt de provincie samen met de waterschappen een actieplan voor de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het water dient in 2027 aan de kwaliteitseisen van die richtlijn te voldoen.
- We stimuleren inwoners en bedrijven om zuinig om te gaan met water.
- We stimuleren innovatieve projecten die leiden tot waterbesparing in en om het huis.

Hoger waterpeil

Door een lage waterstand en oxidatie van veen daalt de bodem en dreigt schade aan gebouwen en infrastructuur. Naast de bodemdaling komen grote hoeveelheden CO₂ uit de bodem vrij, wat slecht is voor het klimaat, en gaat de waterkwaliteit achteruit door vrijkomende nutriënten (ammonium en fosfaat). Om dit te stoppen moeten we naar een nieuw principe: de functie van het land wordt afgestemd op het waterpeil.

- Onderbemaling kent een grens. Een hoger waterpeil is in bepaalde gebieden noodzakelijk om aan de klimaat- en veiligheidsdoelstellingen te voldoen.
- In (delen van) de Veenkoloniën wordt de grondwaterstand verhoogd om vergaande oxidatie te stoppen.
- Innovatieve methodes om de bodem weer te laten stijgen, zoals teelt van veenmos, worden verder onderzocht.

Bodem en ondergrond

De bodem vraagt om zorgvuldig beheer en is belangrijk voor de natuur en landbouw. Omdat de bodem op veel plekken is uitgeput of vervuild, stimuleren we projecten om die te beschermen of in oorspronkelijke staat terug te brengen.

De bodem en ondergrond wordt in Drenthe ook gebruikt voor bijvoorbeeld olie-, gas- en zoutwinning. Maar ook voor grondwater, drinkwater, bekabeling, of opslag. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging waarbij we schade willen voorkomen. De veiligheid en gezondheid van inwoners en de bescherming van woningen weegt voor ons zwaarder dan het economisch gebruik van de bodem en ondergrond. Als er toch winning plaatsvindt, moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat huizen beschadigd raken én moet er voor aanvang een eenvoudige en ruimhartige schaderegeling worden opgesteld. Daarbij houden we het bewijsvermoeden aan dat de schade wordt veroorzaakt door de winning. Vergoedingen moeten snel worden uitgekeerd.

Stikstof

Als rentmeesters van de schepping staan we voor de opdracht om de natuur te herstellen. In slechts twee van de twaalf natuurgebieden in Drenthe halen we de doelstelling voor 2035, om onder de kritische waarde van hoeveelheid stikstof te blijven. In de tien andere gebieden valt te veel stikstof neer. Bijzondere en beschermde planten, die bijvoorbeeld ook belangrijk zijn voor weidevogels en insecten, verdwijnen.

Elk gebied vraagt om een andere aanpak. Die keuzes maken we samen met gemeenten, inwoners, boeren en bedrijven. Het is belangrijk om met elkaar te kijken naar wat nodig is, maar ook naar wat mogelijk is. Alle belangen komen daar bij elkaar: van de natuur, de landbouw, de industrie, maar ook van inwoners. We bespreken ook wat nodig is om het platteland vitaal en leefbaar te houden.

Als het natuurherstel is ingezet en er ontstaat ruimte voor nieuwe projecten, worden die keuzes samen met het gebied gemaakt. Daarbij wil de ChristenUnie voorrang geven aan de legalisatie van PAS-melders. Deze ondernemers hebben in het verleden geen vergunning hoeven aanvragen, maar hun bedrijven zijn sinds 2019 opeens 'illegaal' geworden. Dat is onrechtvaardig en moet zo snel mogelijk worden opgelost.

De handel in 'stikstofrechten' willen we voorkomen, want het is niet rechtvaardig dat degene met de

grootste portemonnee bepaalt wat er kan. De provincie moet boeren ondersteunen in de verandering van hun bedrijfsvoering om stikstof te reduceren én Drenthe beschermen tegen uitkopende 'cowboys'. We willen dat de vergunningverlening verloopt via een stikstofbank.

Landbouw

Voor boeren zijn het spannende tijden. Hoe ziet de toekomst eruit voor hun boerderij die vaak al jaren en meerdere generaties bestaat en waar hun hele hart ligt? Wat de ChristenUnie betreft is er in Drenthe alle ruimte voor boeren die toekomstbestendig zijn of willen worden. Dat betekent dat naast duurzame voedselvoorziening, de landbouw moet bijdragen aan de instandhouding en verbetering van de biodiversiteit, het klimaat en het landschap. Dat vraagt om een sector die klimaatneutraal en circulair is: in een kringlooplandbouw worden grondstoffen en producten regionaal ingezet en hergebruikt, tegen minimaal gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen. In die transitie van de landbouw zullen ook de supermarkten, de agro-

industrie, de banken, én de consumenten moeten meebewegen.

- De provincie geeft ruim baan aan biologische landbouw en reductie van gewasbeschermingsmiddelen. Zo verkleinen we de negatieve effecten op natuurwaarden in de omgeving.
- De provincie steunt jonge en nieuwe boeren, bijvoorbeeld bij bedrijfsoverdrachten, om het bedrijf toekomstbestendig te maken.
- De provincie stimuleert agrarische collectieven die de toekomstbestendige landbouw praktisch willen invullen.
- Innovaties worden gestimuleerd, bijvoorbeeld experimenten met precisielandbouw, akkerranden boordevol kruiden, duurzame bollenteelt, strokenteelt en nieuwe technologie met robots. De provincie zorgt er samen met de sector voor dat successen leiden tot structurele verandering door deze op te schalen en breder in te zetten.
- Schaalvergroting van boerenbedrijven laten we alleen toe bij extensivering en wanneer het een bijdrage levert aan het vergroten van de duurzaamheid en het dierenwelzijn.
- De provincie verplaatst de focus bij boeren naar blijvers in plaats van stoppers. De provincie gaat (samen met het Rijk en Europa) werken aan nieuwe verdienmodellen voor boeren, zodat zij toekomstperspectief hebben.
- Boeren die zich inzetten voor natuurherstel en de versterking van biodiversiteit verdienen een ruimhartige en structurele vergoeding.

**RUIMTE
VOOR DE
TOEKOMST**

De ChristenUnie vindt dat de provincie een grote verantwoordelijkheid heeft om bij de planning en inrichting van de provincie rekening te houden met de toekomst. We willen een goede leefomgeving achterlaten voor toekomstige generaties. Tegelijkertijd zien we dat we veel willen, met maar beperkte ruimte. Dat vraagt om Ruimtelijk Rentmeesterschap, waarbij we zorgvuldig omgaan met de gegeven ruimte.

In het ruimtelijk beleid van de provincie moet de focus liggen op duurzaamheid, sociale én ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent dat de ChristenUnie voor de verschillende functies (zoals wonen, recreëren, natuur, energieopwek, economie, toerisme, mobiliteit) telkens afweegt wat het effect is op de samenleving, de schepping en de toekomst. Daarbij zoeken we ook naar het combineren van functies, zoals het plaatsen van zonnepanelen boven een parkeerplaats. De provincie komt ook te staan voor scherpe keuzes: in plaats van het zoeken naar geitenpaadjes moeten we gaan voor de koninklijke weg.

De provincie is niet alleen verantwoordelijk voor onze leefomgeving. We delen die met gemeenten, waterschappen en het Rijk. Bovenal is het belangrijk dat inwoners zelf kunnen meepraten en beslissen over hun leefomgeving.

Energietransitie

De beste energie is niet gebruikte energie. De provincie moet daarom vol inzetten op energiebesparing bij bedrijven én inwoners. We willen aansluiten bij het Nationaal Isolatieprogramma (gericht op woningen) en een integrale aanpak van energiebesparing in de industrie. De verduurzaming van bedrijven willen we ondersteunen, maar ook op de wettelijke norm voor energiebesparing moet de provincie beter handhaven.

Het gebruik van fossiele energiebronnen willen we zo snel mogelijk afbouwen. De provincie voert daarom de regie op de ontwikkeling van regionale plannen voor duurzame warmte- en energievoorzieningen. Daarbij blijven we ook inzetten op nieuwe energiedragers zoals waterstof. Het bestaande gasnetwerk (pijpleidingen) kunnen we daarvoor goed gebruiken.

Samen met gemeenten, waterschappen, netbeheerders en maatschappelijke partners, geeft de provincie uitvoering aan de Regionale Energiestrategie. Dit is een afspraak om in Drenthe 3,45 TWh aan hernieuwbare energie op te wekken (waarvan 2,142 TWh zonnepanelen en 1,123 TWh windmolens). Voor een goede ruimtelijke inpassing houden we onder andere rekening met de zonneladder. Zo benutten we eerst daken van particulieren en bedrijven, voordat we zonnepanelen plaatsen langs infrastructuur of natuurgebieden, of op landbouwgrond. Ook moet de provincie eisen stellen aan de manier waarop initiatiefnemers samen

met de omgeving zoeken naar de beste locatie, vorm en landschappelijke inpassing.

Ook kleinschalige energieopwekking moet makkelijker worden. Daken van woningen en bedrijven moeten bij voorbaat geschikt zijn voor zonnepanelen, zodat die ruimte daarvoor benut kan worden. We moeten ook af van het idee dat je alleen voor het eigen verbruik energie hoeft op te wekken. Daarom moet de provincie meer lokale coöperatieve initiatieven ondersteunen, bijvoorbeeld in de opstartfase maar ook bij verdere professionalisering.

De overbelasting van het elektriciteitsnetwerk is een grote uitdaging. Daarom moeten we het opwekken en gebruik van energie zo dicht mogelijk bij elkaar houden. De provincie moet steviger regie voeren door nieuwe bedrijfsvestigingen te toetsen op de beschikbare energievoorziening.

Wonen

Met de uitvoering van het 'Deltaplan voor het Noorden' worden er 45.000 extra woningen gebouwd in Drenthe, bovenop de al geplande 15.000 woningen. De ChristenUnie wil deze ambitie aangrijpen om toekomstbestendig te bouwen: nieuwe woningen zijn energieneutraal, klimaatbestendig en circulair gebouwd. Ook willen we ruimte geven aan vernieuwende woningbouwconcepten. Door al deze onderdelen in samenhang mee te nemen kunnen we innovatie en ondernemerschap in onze provincie stimuleren.

Zorgvuldig ruimtegebruik dwingt ons tot hergebruik van bestaande gebouwen of een andere functie te geven, voordat we gaan bijbouwen. Ook kiezen we ervoor om zoveel mogelijk binnenstedelijk te bouwen en zo min mogelijk in het buitengebied, waarbij we ook de groene leefomgeving in de stad willen behouden. Kleinschalige initiatieven rond dorpen kunnen, als het bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit, wel leiden tot uitbreiding.

De verduurzaming van de woningen in Drenthe is een grote opgave en een zaak van de lange adem. De ChristenUnie vindt dat deze transitie voor iedereen betaalbaar moet zijn en dat iedereen kan profiteren van de voordelen. Daarom is het streven dat het voor inwoners minstens woonlastenneutraal moet zijn: dit betekent dat de maandlasten voor

energiebesparende maatregelen niet hoger zijn dan wat het normaal aan energielasten kost.

- De provincie ziet toe op de uitvoering van de woningbouwopgave door gemeenten. Zo moet er voldoende plancapaciteit (130%) zijn om voldoende woningen te realiseren in heel Drenthe.
- De provincie let op **voldoende soorten woningen** (sociale huur, middenhuur en betaalbare koopwoningen) en heeft oog voor de behoefte van verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld starterswoningen, seniorenwoningen en knarrenhofjes, woon-zorgcomplexen, tiny houses).
- De provincie ondersteunt gemeenten door de inzet van provinciale ambtenaren in het **Impulsteam Wonen**.
- De provincie stimuleert **energieneutraal**, klimaatbestendig en circulair bouwen.
- De provincie stimuleert de verduurzaming, onder andere door **isolatie**, van bestaande (huur)woningen.
- De provincie ziet toe op menswaardige huisvesting van **arbeidsmigranten**.
- De provincie denkt actief mee met gemeenten hoe **statushouders** snel geschikte huisvesting kunnen krijgen, zodat zij zich kunnen wortelen in onze samenleving en de doorstroom in de opvang bevordert wordt.
- Het is belangrijk dat **vluchtelingen** goede en passende opvang krijgen. Waar noodzakelijk vervult de provincie een ondersteunende rol.

Economie

Een bloeiende economie in Noord-Nederland is goed voor de werkgelegenheid, het vestigingsklimaat en de leefbaarheid van Drenthe. Volgens de ChristenUnie gaat het daarbij niet alleen om geld en groei, maar moet de economie ook bijdragen aan het welzijn van onze inwoners. Een economisch beleid dat streeft naar maximale bloei, in plaats van groei. Dat noemen we brede welvaart.

Innovatie is noodzakelijk voor een bloeiende economie. Als ChristenUnie vinden we dat de provincie innovatie moet stimuleren die bijdraagt aan het oplossen van de uitdagingen in Drenthe. Daarbij willen we met name aandacht voor innovatief MKB.

Kern van het provinciaal beleid moet zijn om te veranderen naar een circulaire economie. Steeds weer nieuwe materialen gebruiken en als afval afdanken is niet houdbaar. We moeten producten en grondstoffen zoveel mogelijk hergebruiken. Afval bestaat dan niet meer, alles wordt een nieuwe grondstof.

Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen de kans krijgt zijn talenten te ontplooiën, als werk en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent. Daarom hechten we in Drenthe, als provincie van rust en ruimte, aan de zondagsrust. Een collectief rustmoment is goed om onze drang naar consumptie te doorbreken. We hoeven niet steeds meer te kopen, maar mogen genoeg nemen met genoeg.

- De provincie stimuleert **sociaal, maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen**, zodat bedrijven kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke problemen en de bloei van de samenleving.
- **Stimuleringsregelingen** moeten laagdrempelig toegankelijk zijn voor het MKB, dat wil zeggen met eenvoudige regels en rapportages.
- De provincie moet terughoudend zijn met deelnemingen in bedrijven en waken voor verschillende rollen (bijvoorbeeld het financieel belang als aandeelhouder tegenover het afgeven van (natuur)vergunningen).

Werkgelegenheid

De ChristenUnie in Drenthe, maar ook in de gemeenten en de Tweede Kamer, maken zich hard voor de regionale werkgelegenheid. Bijvoorbeeld door het behoud van de gevangenis in Veenhuizen, de kazerne in Assen, zorg in het UMCG en werkgelegenheid bij de Belastingdienst in Emmen. Wij blijven ons inzetten om werkgelegenheid in Noord Nederland te behouden én te versterken. Ook

het Rijk moet bijdragen aan werkgelegenheid in Drenthe door rijksbanen te creëren in onze provincie.

Ook op regionaal niveau moeten we aandacht hebben voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals nieuwkomers, arbeidsmigranten of andere mensen in een kwetsbare positie. Zij zijn geen kostenpost, maar kunnen tot bloei komen in een gemeenschap. Een collectieve aanpak is nodig voor langetermijnoplossingen.

- Voor haar eigen werkzaamheden maakt de provincie zoveel mogelijk gebruik van het **Drentse midden- en kleinbedrijf**.
- We promoten **leer-werktrajecten** om kwetsbare groepen met afstand tot de arbeidsmarkt een kans op een echte baan te geven.

Grenzeloos

De economie en de arbeidsmarkt houden niet op bij de provinciegrenzen. In de regio's Groningen – Assen en Meppel – Zwolle reizen veel mensen de grens over voor hun werk. Daarom zoeken we in ons economisch beleid naar samenwerking en afstemming in Noord Nederland. Zo staan we sterker en kunnen kansen beter worden benut. Ook deelt Drenthe een grens met Duitsland. De ChristenUnie wil met de 'Duitslandagenda' blijven inzetten op meer samenwerking, door (taal)barrières weg te nemen en betere voorlichting te geven.

Onderwijs

Scholing en werk bieden mensen kansen om hun talenten te ontplooiën. De provincie stimuleert het bedrijfsleven om samen met het (beroeps)onderwijs te zorgen voor een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.

Er is een steeds groter tekort aan goed opgeleide vakmensen. Jongeren met 'gouden handen' zoals bouwvakkers, technici, plaatbewerkers en procesoperators. Voor hen is meer ruimte nodig voor praktische vakken en maatwerk in het basis- en voortgezet onderwijs. Ook blijven initiatieven om jongeren enthousiast te maken voor techniek hard nodig.

Voor Drenthe is het ook belangrijk dat inwoners zich kunnen ontwikkelen bij hogescholen en universiteiten. De provincie moet bijdragen aan de verankering van de Universiteit van het Noorden in Drenthe, om meer studenten naar Drenthe te krijgen

en te behouden. Daarbij moet ook gewerkt worden aan een beter carrièreperspectief voor deze studenten, zodat zij na hun studie ook in Drenthe blijven werken en wonen.

- De **meester-gezelrelatie** wordt in het beroepsonderwijs gestimuleerd: de meester draagt waardevolle vakkennis en praktijkervaring over aan de leerling.
- Onderwijsinstellingen worden betrokken bij provinciale thema's en uitdagingen, zoals bijvoorbeeld de verduurzaming van woningen, de landbouw en de 'biobased economy'.
- De **laaggeletterdheid** moet structureel en blijvend worden aangepakt.

Bedrijventerreinen & binnensteden

Goede, duurzame en vitale werklocaties vormen de basis voor een aantrekkelijke werkomgeving. Bij nieuwbouw moet altijd gekeken worden naar de draagkracht van de lokale economie en van het gebied. We zetten daarom in op een zorgvuldige ontwikkeling. Ook vitale binnensteden dragen bij aan een prettige leefomgeving. Zij zijn het hart van onze steden en dorpen. Lege kantoren en winkels willen we voorkomen en tegengaan met herstructureringsmaatregelen.

- De provincie investeert in het **revitaliseren en/of transformeren** van oude bedrijventerreinen en zorgt daarbij voor goede afstemming tussen de verschillende gemeenten.
- De **'verdozing'** van het landschap willen we voorkomen door de plaatsing van grote distributiecentra en datacenters te beperken.

- De provincie draagt bij aan **vitale binnensteden** en stuurt aan op concentratie en transformatie om de centra aantrekkelijk en toekomstbestendig te maken. Daarom wil de ChristenUnie onder andere een **Gevelfonds**, zodat historische gevels nog meer zichtbaar worden in het straatbeeld.
- Er is geen plaats voor grootschalige winkels in het buitengebied.

Recreatie en toerisme

Drenthe heeft karakteristieke landschappen die bijdragen aan de identiteit van de regio en zorgen voor een prettig leefklimaat. Een gevarieerd landschap zorgt ook voor een hogere waardering en meer toerisme. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we voor de toerist aantrekkelijk blijven en investeren in het aanbod van voorzieningen en een aantrekkelijk landschap. De provincie voert regie op het aanbrengen van samenhang in het aanbod en werkt daarbij samen met onder andere het Recreatieschap Drenthe.

Drenthe biedt veel mogelijkheden voor verblijfsrecreatie. Sommige recreatieparken vragen een investering om de kwaliteit te verbeteren. Op andere parken ligt de nadruk op het voorkomen van criminaliteit en oneigenlijk gebruik. Ook permanente bewoning laten we niet toe. We staan open voor creatieve plannen van gemeenten om te komen tot een andere bestemming.

De Drentse Veenkoloniën worden gekenmerkt door hun langgerekte ligging aan een kanaal met lintbebouwing. In veel gevallen is het kanaal

gedempt. De ChristenUnie wil onderzoeken welke positieve effecten het opnieuw graven van deze kanalen en herstel van het cultuurlandschap heeft. Met name voor het toerisme in de regio en het vestigingsklimaat in de betreffende dorpen, maar bijvoorbeeld ook voor waterberging en andere natuurontwikkelingen.

Op de grens van Drenthe met Groningen, op de Semslinie, rijdt museumspoorlijn STAR. De ChristenUnie ziet het als een sterke impuls voor het toerisme in Drenthe, en in het bijzonder voor de Hondsrug en de Veenkoloniën, wanneer het tracé van Stadskanaal naar Gieten opnieuw wordt aangelegd. We willen onderzoeken wat ervoor nodig is om dit te realiseren.

Voor het toerisme in Drenthe is het belangrijk de natuur te kunnen beleven. Daarom moet de natuur toegankelijk zijn met goede fiets- en wandelpaden. Maar we moeten voorkomen dat recreatie een te zware druk legt op de natuur: de beleving van de natuur is ondergeschikt aan de bescherming ervan.

Mobiliteit

De ChristenUnie zet vol in op de verduurzaming van de mobiliteit, het voorkomen van overbodig verkeer en een betere benutting van de bestaande infrastructuur. We zetten in op slimme combinaties van de (elektrische) fiets, binnenstedelijk openbaar vervoer, hoogwaardig openbaar vervoer tussen steden, de trein en de elektrische auto.

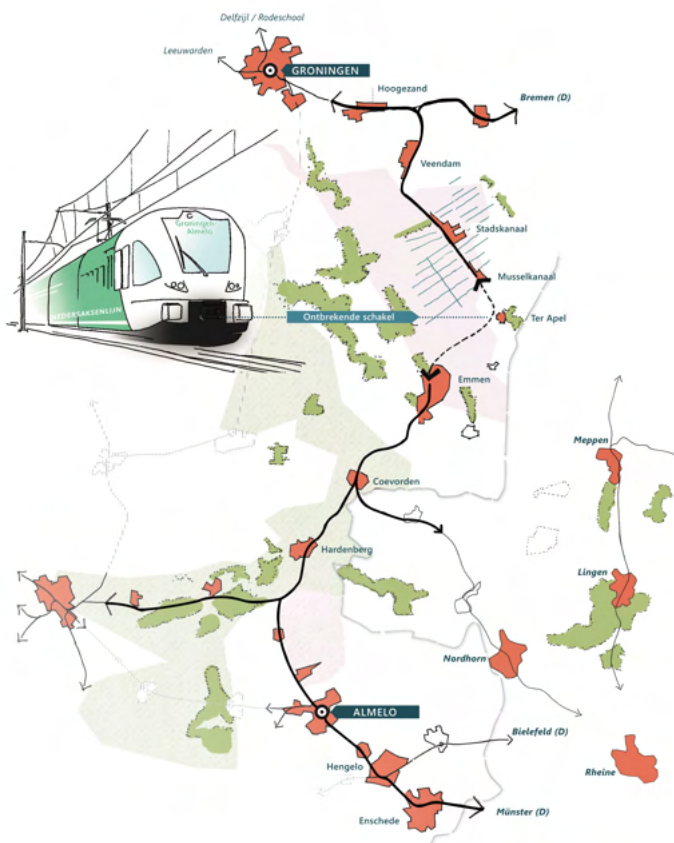
We willen dat er meer gefietst wordt, ook als vervanging voor het openbaar vervoer of de auto. Daarom moet de provincie investeren in de uitbreiding van fiets snelwegen (doorfietsroutes) die aantrekkelijk zijn voor woon-werkverkeer, bijvoorbeeld tussen Assen – Groningen en Meppel – Zwolle. Ook moeten er betere fietsvoorzieningen komen bij stations en hubs.

Het openbaar vervoer moet voor zoveel mogelijk reizigers een toegankelijk alternatief zijn voor eigen vervoer. Daarom moeten we investeren in het hoofdnet van ov-lijnen. Voor het fijnmaziger netwerk zet de provincie in op flexibel en vraaggestuurd vervoer. Zo moet ook in dunbevolkte gebieden een goed ov-aanbod zijn. Lokale initiatieven om

aansluiting te krijgen op regionale bus- en treinlijnen worden door de provincie ondersteund.

De ChristenUnie wil investeren in goede spoorverbindingen om de bereikbaarheid van de regio te bevorderen. Daarmee ontstaat ook een nieuw economisch perspectief voor de hele regio. We zetten in op verbetering van het bestaande spoor tussen Groningen – Zwolle en Emmen – Zwolle. Deze verbindingen moeten sneller en vaker. We gaan vol voor de Nedersaksenlijn: de provincie houdt in

ruimtelijke plannen rekening met de verbinding, we blijven de realisatie onderzoeken (samen met andere overheden), en reserveren ook provinciaal geld om bij te dragen aan de realisatie van de spoorlijn.

De provincie gaat terughoudend om met de aanleg van nieuwe wegen. De ChristenUnie richt haar beperkte provinciale middelen op beheer en onderhoud van bestaande auto- en vaarwegen en op duurzame vormen van vervoer. Een uitzondering is de aanleg van wegen bij bij grootschalige nieuwe bouwlocaties. Het aantal ongevallen op de Drentse wegen blijft te hoog. De ChristenUnie wil dat er steviger wordt ingezet op verbetering van de veiligheid van onze wegen

Met Groningen Airport Eelde (GAE) beschikt Noord-Nederland over een eigen luchthaven dicht bij huis. De afgelopen jaren is veel geld beschikbaar gesteld om de luchthaven uit te bouwen tot de toegangspoort van het noorden. Dit heeft nog niet geleid tot een robuuste luchthaven met meer en stabiele lijnvluchten. Daarnaast is de luchtvaart in algemene zin in een ander daglicht komen te staan door de uitstoot van schadelijke stoffen en de impact op het klimaat. Als ChristenUnie vinden we daarom dat we ons opnieuw moeten bezinnen op de toekomst van GAE. Daarbij moeten we een afweging maken tussen het belang van de huidige functies (het faciliteren van de traumahelicopter, orgaan- en donorvluchten, als nationale lesluchthaven), de bijdrage aan het vestigingsklimaat in Noord-Nederland, de nabijheid van andere luchthavens, de

mogelijkheden tot verduurzaming, en de impact op het klimaat en de omgeving.

- De provincie stimuleert elektrisch en fossielvrij rijden door meer **laadpunten** en **waterstoftankstations** te plaatsen.
- Er komt een specifieke regeling voor kleine ondernemers die de overstap willen maken naar een **elektrische bedrijfsauto**.
- Het openbaar vervoer moet toegankelijk zijn voor ouderen en mensen met een beperking. De informatievoorziening, haltes, stations, bussen en treinen moeten daarop ingericht zijn.

Financiën

De provincie ontvangt jaarlijks geld van de rijksoverheid en vanuit Europa. Ook inwoners dragen bij door het betalen van wegenbelasting. Om ons werk als provincie goed te kunnen doen pleit de ChristenUnie voor de handhaving van een eigen

provinciale belastingheffing. We zijn zeer terughoudend als het gaat om het verhogen van de provinciale belasting. Dit is alleen bespreekbaar als grote maatschappelijke opgaven aantoonbaar vragen om extra investeringen.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat we ons geld zo uitgeven dat de samenleving, de schepping en de toekomst er beter van worden. Daarbij beseffen we dat al het geld dat we uitgeven is opgebracht door inwoners. We willen steeds goede verantwoording kunnen afleggen over hoe we de ons toevertrouwde middelen besteed hebben.

- De provincie stemt haar beleid af op de beschikbare middelen.
- De provincie zorgt jaarlijks voor een inzichtelijke en toegankelijke begroting.

Meer weten?

Kijk voor actuele informatie op onze website

drenthe.christenunie.nl

Volg ons op Facebook, Twitter en Instagram

Christen
Unie